

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas**1 tvarka. Periodinis (mėnesio) laikotarpio uždarymas.****1.1. Bendrosios nuostatos**

1.1.1. PRSPAT apskaitą tvarkantys darbuotojai, atlikdami mėnesio uždarymo procedūras, privalo vadovautis nustatytu laikotarpio (mėnesio) pabaigos darbų sąrašu (žr. žemiau).

Eil.Nr.	Darbo aprašymas
1	Apskaičiuojamas ir užregistruojamas apskaitoje ilgalaikio turto nusidėvėjimas
2	Patikrinama, ar užregistruotas visas ilgalaikis turtas pagal gautas sąskaitas
3	Patikrinama, ar užregistruoti visi ilgalaikio turto įvedimai į eksploataciją pagal aktus
4	Patikrinama, ar užregistruoti visi ilgalaikio turto perkėlimai pagal vidinio perkėlimo dokumentus
5	Užregistruojamas ilgalaikio turto nurašymas pagal pateiktus aktus
6	Kapitalizuojamas esminis ilgalaikio turto pagerinimas ir nebaigta statyba
7	Patikrinama, ar ilgalaikio turto analitiniai duomenys sutampa su DK likučiais
8	Patikrinama, ar užregistruotos visos atsargų pajamavimo operacijos
9	Patikrinama, ar užregistruotos visos atsargų perkėlimo operacijos
10	Patikrinama, ar užregistruotos visos atsargų nurašymo operacijos pagal nurašymo/sunaudojimo/reprezentacijos aktus
11	Nurašomos ateinančio laikotarpio sąnaudos
12	Patikrinama, ar nėra neigiamų ar nelogiškų atsargų likučių
13	Patikrinama, ar prekių analitika sutampa su DK likučiu
14	Patikrinama, ar užregistruotos visos pirkimo sąskaitos faktūros
15	Patikrinama, ar užregistruotos visos gautinos sumos
16	Parengiamas ir atspausdinamas pirkimo sąskaitų registracijos žurnalas
17	Užregistruojamas gautinas, gautas ir suteiktas finansavimas
18	Užregistruojamos visos banko operacijos. Patikrinama, ar banko išrašo likutis sutampa su DK likučiu
19	Sudengiamos gautinos sumos ir gauti avansai
20	Sudengiamos mokėtinos sumos ir sumokėti avansai
21	Atliekamas valiutinių likučių perkainojimas
22	Patikrinama, ar užregistruotos visos pardavimo sąskaitos faktūros
23	Parengiamas ir atspausdinamas pardavimo sąskaitų registracijos žurnalas
26	Patikrinama, ar užregistruotos turto pajamos
27	Patikrinama, ar užregistruotos parduotų prekių, paslaugų pajamos

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

1 tvarka. Periodinis (mėnesio) laikotarpio uždarymas.

28	Patikrinama, ar užregistruotos kitos pajamos
29	Patikrinama, ar pirkimų knyga sutampa su DK
30	Patikrinama, ar pardavimų knyga sutampa su DK
31	Patikrinama, ar sudaryti darbo laiko apskaitos žiniaraščiai
32	Parengiama ir pateikiama papildoma DU dokumentacija
33	Patvirtinami DU žiniaraščiai
34	Priskaičiuojamas ir užregistruojamas apskaitoje darbo užmokestis
35	Atliekamas PRSPAT ir biudžetinių įstaigų tarpusavio likučių ir operacijų suderinimas
36	Uždraudžiami įrašai į praėjusį mėnesį ir koregavimai daromi tik su vyriausiojo buhalterio leidimu

1.1.2. Periodinio apskaitos laikotarpio (mėnesio) pabaigos darbai turi būti atlikti iki kito mėnesio 25 dienos.

1.1.3. Kiekvienas PRSPAT darbuotojas atsakingas už savo srities mėnesio periodo uždarymą, pagal savo atliekamas funkcijas.

1.1.4. PRSPAT vyriausiasis buhalteris yra atsakingas, kad periodinio apskaitos laikotarpio uždarymo užduotys būtų atliktos tinkamai ir laiku.

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas**2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.****2.1. Bendrosios nuostatos**

2.1.1. Vadovaujantis PRSPAT apskaitos politika, ataskaitinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais. Tarpiniu ataskaitiniu laikotarpiu yra laikomas kalendorinis ketvirtis.

2.1.2. PRSPAT apskaitą tvarkantys darbuotojai, atlikdami tarpinio ataskaitinio laikotarpio (ketvirčio) ir ataskaitinio laikotarpio (metų) uždarymo procedūras, privalo vadovautis nustatytu ataskaitinio laikotarpio pabaigos darbų sąrašu. (žr. žemiau).

Eil.Nr.	Darbo aprašymas
1	Apskaičiuojamas ir užregistruojamas apskaitoje ilgalaikio turto nusidėvėjimas
2	Patikrinama, ar užregistruotas visas ilgalaikis turtas pagal gautas sąskaitas
3	Patikrinama, ar užregistruoti visi ilgalaikio turto įvedimai į eksploataciją pagal aktus
4	Patikrinama, ar užregistruoti visi ilgalaikio turto perkėlimai pagal vidinio perkėlimo dokumentus
5	Užregistruojamas ilgalaikio turto nurašymas pagal pateiktus aktus
6	Kapitalizuojamas esminis ilgalaikio turto pagerinimas ir nebaigta statyba
7	Patikrinama, ar ilgalaikio turto analitiniai duomenys sutampa su DK likučiais
8	Patikrinama, ar užregistruotos visos atsargų pajamavimo operacijos
9	Patikrinama, ar užregistruotos visos atsargų perkėlimo operacijos
10	Patikrinama, ar užregistruotos visos atsargų nurašymo operacijos pagal nurašymo/sunaudojimo/reprezentacijos aktus
11	Nurašomos ateinančio laikotarpio sąnaudos
12	Patikrinama, ar nėra neigiamų ar nelogiškų atsargų likučių
13	Patikrinama, ar prekių analitika sutampa su DK likučiu
14	Patikrinama, ar užregistruotos visos pirkimo sąskaitos faktūros
15	Patikrinama, ar užregistruotos visos gautinos sumos
16	Parengiamas ir atspausdinamas pirkimo sąskaitų registracijos žurnalas
17	Užregistruojamas gautinas, gautas ir suteiktas finansavimas
18	Užregistruojamos visos banko operacijos. Patikrinama, ar banko išrašo likutis sutampa su DK likučiu
19	Sudengiamos gautinos sumos ir gauti avansai
20	Sudengiamos mokėtinos sumos ir sumokėti avansai
21	Išskiriama ir užregistruojama ilgalaikių gautinų sumų einamųjų metų dalis
22	Išskiriama ir užregistruojama ilgalaikių mokėtinų sumų einamųjų metų dalis

Eil.Nr.	Darbo aprašymas
23	Pripažįstamos veiklos nuomos konvertavimo į finansinį lizingą operacijos
24	Atliekamas valiutinių likučių perkainojimas
25	Patikrinama, ar užregistruotos visos pardavimo sąskaitos faktūros
26	Parengiamas ir atspausdinamas pardavimo sąskaitų registracijos žurnalas
27	Patikrinama, ar užregistruotos turto pajamos
28	Patikrinama, ar užregistruotos parduotų prekių, paslaugų pajamos
29	Patikrinama, ar užregistruotos kitos pajamos
30	Patikrinama, ar pirkimų knyga sutampa su DK
31	Patikrinama, ar pardavimų knyga sutampa su DK
32	Patikrinama, ar sudaryti darbo laiko apskaitos žiniaraščiai
33	Parengiama ir pateikiama papildoma DU dokumentacija
34	Patvirtinami DU žiniaraščiai
35	Priskaičiuojamas ir užregistruojamas apskaitoje darbo užmokestis
36	Priskaičiuojamas bei užregistruojamas atostogų rezervas bei atliekamas jo įvertinimas/patikrinimas
37	Atliekamas sąnaudų sukaupimas
38	Atliekamas pajamų sukaupimas
39	Sukaupiamos gautinos finansavimo sumos, nurašoma panaudoto finansavimo dalis
40	Nurašomos beviltiškos skolos
41	Užregistruojamas ilgalaikio turto vertės sumažėjimas ir perkainavimas
42	Užregistruojamas gautinų sumų vertės sumažėjimas ir perkainavimas
43	Užregistruojamas trumpalaikio turto vertės sumažėjimas
44	Atliekamas metinių mokesčių priskaičiavimas ir užregistravimas
45	Atliekamas PRSPAT ir biudžetinių įstaigų tarpusavio likučių ir operacijų suderinimas
46	Atliekama turto ir skolų inventorizacija
47	Parengiamos preliminarios periodo ataskaitos (I uždarymas)
48	Preliminarios ataskaitos suderinamos su vyr. buhalteriu
49	Atliekami suderinti koregavimai (II uždarymas)
50	Atliekami numatyti koregavimai (galutinis uždarymas)
51	Parengiamos galutinės periodo ataskaitos
52	Patvirtinamos periodo ataskaitos
53	Uždraudžiami įrašai į praėjusį periodą

2.1.3. Detalios, išvardintų tam tikrų darbų atlikimo tvarkos, yra pateiktos šioje dalyje 2.1 - 2.9 tvarkose.

2.1.4. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos darbai turi būti atlikti per 60 dienų po ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Ataskaitų pateikimo terminai yra nustatyti apskaitos vadovo tvarkose.

2.1.5. Kiekvienas PRSPAT darbuotojas atsakingas už savo srities ataskaitinio periodo uždarymą, pagal savo atliekamas funkcijas.

2.1.6. PRSPAT vyriausiasis buhalteris yra atsakingas, kad apskaitos laikotarpio uždarymo užduotys būtų atliktos tinkamai ir laiku.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.1. Poataskaitinių įvykių identifikavimo tvarkos nustatymas.

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.1. Poataskaitinių įvykių identifikavimo tvarkos nustatymas

2.1.1. Bendrosios nuostatos

2.1.1.1. Poataskaitinių įvykių apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose taisyklės nustatytos 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

2.1.1.2. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

Nekoreguojantysis poataskaitinis įvykis – poataskaitinis įvykis, nepadaręs poveikio ataskaitinio laikotarpio finansinei būklei, veiklos rezultatams ir pinigų srautams, dėl kurio finansinės ataskaitos nekoreguojamos.

Koreguojantysis poataskaitinis įvykis – poataskaitinis įvykis, padaręs poveikį ataskaitinio laikotarpio finansinei būklei, veiklos rezultatams ir pinigų srautams, ir dėl šio poveikio finansinės ataskaitos turi būti koreguojamos.

Poataskaitinis įvykis – įvykis per laikotarpį nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos iki finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo dienos.

2.1.1.3. Atsižvelgiant į poataskaitinių įvykių poveikį PRSPAT ataskaitinio laikotarpio finansinei būklei, veiklos rezultatams ir pinigų srautams, PRSPAT ataskaitinio laikotarpio finansinės ataskaitos turi būti koreguojamos arba ne.

2.1.1.4. Siekiant nustatyti, kurie įvykiai, įvykę pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, turi būti vertinami, finansinėse ataskaitose turi būti nurodyta paskutinė ataskaitinio laikotarpio diena ir finansinių ataskaitų pateikimo teisės aktų nustatytam viešojo sektoriaus subjektui diena.

2.1.2. Koreguojantieji poataskaitiniai įvykiai

2.1.2.1. Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie PRSPAT finansinę padėtį, paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (koreguojantieji), atsižvelgiant į jų įtakos parengtoms finansinėms ataskaitoms reikšmę, yra rodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose. Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie reikšmingi.

2.1.2.2. Koreguojančiųjų poataskaitinių įvykių, dėl kurių PRSPAT turi koreguoti ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose parodytas sumas, pavyzdžiai:

- pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, priimamas teismo sprendimas, kuriuo patvirtinama, kad PRSPAT jau turėjo įsipareigojimą paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, todėl jis turi koreguoti jau pripažintą atidėjinį (jeigu apskaitoje buvo registruota kita atidėjinio suma) arba pripažinti atidėjinį (jeigu atidėjinys nebuvo registruotas apskaitoje);
- pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, gaunama informacija, įrodanti, kad paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną buvo sumažėjusi turto vertė arba kad anksčiau pripažinta

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.1. Poataskaitinių įvykių identifikavimo tvarkos nustatymas.

šio turto nuvertėjimo suma turi būti patikslinta. Pavyzdžiui, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui:

- paaiškėja, kad skolininkas bankrutavo. Tai patvirtina, kad paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną gautinos sumos buvo nuvertėjusios, todėl PRSPAT turi koreguoti gautinų sumų balansinę vertę;
- atsargų pardavimas gali suteikti informacijos apie jų grynąją realizavimo vertę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.
- pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, gautos įplaukos už parduotą turtą, pirktą paskutinėmis ataskaitinio laikotarpio dienomis. Jei šios įplaukos buvo mažesnės nei įsigijimo savikaina, turi būti skaičiuojamas turto nuvertėjimas;
- nustatoma per ataskaitinį laikotarpį gautų pajamų suma, kuri pagal teisės aktų reikalavimus arba kitus pajamų paskirstymo susitarimus turi būti perduota kitam viešojo sektoriaus subjektui;
- nustatoma premijų darbuotojams suma, jei PRSPAT paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną turėjo teisinę prievolę ar neatšaukiamąjį pasižadėjimą atlikti šiuos mokėjimus dėl įvykių, kurie įvyko prieš ataskaitinio laikotarpio pabaigą;
- surasta klaidų ar nustatyta apgaulingo apskaitos tvarkymo atveju, dėl kurių finansinėse ataskaitose nurodyta informacija yra neteisinga;
- numatoma arba paaiškėja, kad kitą ataskaitinį laikotarpį PRSPAT negalės taikyti veiklos tęstinumo principo.

2.1.2.2. PRSPAT negali rengti finansinių ataskaitų rinkinio vadovaudamasis veiklos tęstinumo principu, jei PRSPAT kontroliuojantis ar kitas sprendimo teisę turintis viešojo sektoriaus subjektas pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui priima sprendimą jį likviduoti arba nutraukti jo veiklą arba paaiškėja, kad, neturėdami kito pasirinkimo, privalės tai padaryti.

2.1.2.3. Atsižvelgiant į PRSPAT veiklos specifiką, PRSPAT veiklos tęstinumo klausimas paprastai kyla tik tada, kai nusprendžiama teisės aktų nustatyta tvarka jo nefinansuoti.

2.1.2.4. Jeigu viešojo sektoriaus subjektas pats finansuoja savo veiklą (visiškai ar iš dalies) ir jo prekių ar paslaugų savikainą padengia jų vartotojai, tokie viešojo sektoriaus subjektai, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui pablogėjus veiklos rezultatams ar finansinei būklei, turi nustatyti, ar gali toliau taikyti veiklos tęstinumo principą.

2.1.2.5. Jeigu finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas nesilaikant veiklos tęstinumo principo, PRSPAT informaciją apie tai pateikia pagal 1-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“ reikalavimus.

2.1.2.6. Jeigu restruktūrizuojant PRSPAT atsisakoma tik dalies jos veiklos, šis procesas nesumažina PRSPAT galimybių toliau tęsti veiklą. Tačiau jei pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui paskelbus restruktūrizavimą paaiškėja, kad PRSPAT neketina ar negali tęsti veiklos, finansinių ataskaitų rinkinys negali būti rengiamas vadovaujantis veiklos tęstinumo principu.

2.1.3. Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai

2.1.3.1. Įvykus nekoreguojantiems poataskaitiniams įvykiams finansinės ataskaitos nekoreguojamos. Galimų PRSPAT nekoreguojančiųjų poataskaitinių įvykių pavyzdžiai:

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.1. Poataskaitinių įvykių identifikavimo tvarkos nustatymas.

- finansinės būklės ataskaitoje parodyto turto, kuris ataskaitinio laikotarpio pabaigoje įvertintas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui;
- reikšmingi turto įsigijimai ir perleidimai;
- turto sunaikinimas dėl gaisro ar kitų priežasčių;
- svarbūs finansavimo sandoriai, pavyzdžiui, paskolos gavimas ar grąžinimas;
- restruktūrizavimo plano, dėl kurio nėra nutraukiama PRSPAT veikla, paskelbimas ar įgyvendinimo pradžia;
- dideli turto vertės ar užsienio valiutos kursų pasikeitimai;
- svarbių įsipareigojimų ar neapibrėžtųjų įsipareigojimų prisiėmimas;
- bylų dėl įvykių, įvykusių pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, iškėlimas;
- teisės aktų, kurie daro įtaką PRSPAT finansinei būklei, įsigaliojimas.

2.1.4. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte

2.1.4.1. Jei pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, bet iki finansinių ataskaitų paskutinio pateikimo teisės aktų nustatytam PRSPAT dienos PRSPAT gauna informacijos apie paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną buvusias sąlygas, jis turi koreguoti su šiomis sąlygomis susijusią aiškinamojo rašto informaciją, atsižvelgdamas į naują informaciją.

2.1.4.2. Jei nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai yra tokie svarbūs, kad jų neparodymas gali turėti įtakos finansinių ataskaitų rinkinio vartotojų galimybei tinkamai jį įvertinti ir priimti sprendimus, PRSPAT apie kiekvieną reikšmingą nekoreguojantį poataskaitinį įvykį turi pateikti tokią informaciją:

- nurodyti poataskaitinio įvykio pobūdį;
- įvertinti finansinį poataskaitinio įvykio poveikį (nurodyti pajamas arba sąnaudas, turėtas dėl poataskaitinio įvykio; įsigyto turto, atsiradusių įsipareigojimų ar suteiktų garantijų sumas ir panašiai) arba nurodyti, kad tokio įvertinimo negalima atlikti.

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.2. Turto ir įsipareigojimų inventorizacija

PRSPAT apskaitos duomenys pagrindžiami turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis. Inventorizacijos tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

2.2.1. Turto ir įsipareigojimų inventorizacijos atlikimas

2.2.1.1. Ne rečiau kaip kartą per metus inventorizuojamas visas PRSPAT balanse apskaitomas turtas (įskaitant grynuosius pinigus) ir įsipareigojimai.

2.2.1.2. Visas PRSPAT balanse apskaitomas turtas ir įsipareigojimai inventorizuojami reorganizuojant įstaigą (pagal sprendimo reorganizuoti įstaigą priėmimo dienos būklę) ir likviduojant įstaigą (pagal įstaigos likvidatoriaus paskyrimo dienos būklę).

2.2.1.3. Keičiantis materialiai atsakingiems asmenims, inventorizuojama turto dalis, perduodama vieno materialiai atsakingo asmens kitam atsakingam asmeniui (pagal reikalų perdavimo ir priėmimo dienos būklę).

2.2.1.4. Išnuomotas turtas inventorizuojamas pagal jo perdavimo nuomininkui dienos būklę.

2.2.1.5. Nustačius plėšimo, pagrobimo (vagystės), piktnaudžiavimo faktus arba vertybių gedimą (pagal nustatymo dienos būklę), po gaisro arba stichinių nelaimių (pagal gaisro arba stichinės nelaimės pasibaigimo dienos būklę) inventorizuojama turto dalis, likusi po gaisro, stichinės nelaimės, plėšimo, pagrobimo (vagystės), piktnaudžiavimo fakto arba vertybių gedimo nustatymo.

2.2.1.6. PRSPAT viršininko gali pavesti atlikti inventorizaciją ir dėl kitų priežasčių.

2.2.1.7. Inventorizuojamas visas PRSPAT esantis turtas - ir įtrauktas į apskaitą (nuosavybės arba patikėjimo teise įgytas, nuomojamas, saugomas), ir dėl kokių nors priežasčių į ją neįtrauktas.

2.2.1.8. PRSPAT viršininkas atsako už inventorizacijos organizavimą ir atlikimą laiku, inventorizavimo duomenų išsaugojimą, sutikrinimo žiniaraščiuose nustatytų trūkumų išieškojimą, kartu su vyriausiuoju buhalteriu teisingų inventorizacijos rezultatų bei neišieškotų trūkumų ir pertekliaus įtraukimą į apskaitą.

2.2.1.9. Inventorizacija atliekama remiantis PRSPAT viršininko įsakymu, kuriame nurodomi inventorizacijos komisijos pirmininko ir narių vardai, pavardės, pareigos, jai pavedama laiku ir tinkamai atlikti inventorizaciją pagal įsakyme nurodytos dienos būklę, nurodomas inventorizacijos pradžios bei užbaigimo laikas, įpareigojama ši faktą informinti dokumentais.

2.2.1.10. Inventorizacijos komisijai vadovauja PRSPAT viršininkas, arba kitas darbuotojas.

2.2.1.11. Materialiai atsakingi asmenys negali būti inventorizacijos komisijos nariais.

2.2.1.12. Inventorizacija atliekama pagal PRSPAT viršininko įsakyme nurodytos dienos būklę.

2.2.1.13. PRSPAT apskaitoje turi būti apskaičiuoti inventorizuojamo turto likučiai pagal įsakyme nurodytos inventorizacijos atlikimo dienos būklę.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.2. Turto ir įsipareigojimų inventorizacija

2.2.1.14. PRSPAT viršininkas atsako už inventorizacijos komisijos aprūpinimą priemonėmis, kurių reikia inventorizacijai atlikti, o vyriausiasis buhalteris pamoko komisijos narius, kaip atlikti inventorizaciją ir įforminti inventorizavimo aprašus.

2.2.1.15. Ilgalaikis materialusis turtas, atsargos (medžiagos, kuras, ir kita), pinigai (litai ir užsienio valiuta) ir kitas turtas inventorizuojami atskirai kiekvienoje jo buvimo vietoje ir pas kiekvieną už turto saugojimą materialiai atsakingą asmenį. Tokia pat tvarka inventorizuojama nebaigta gamyba, nebaigtas remontas ir nebaigti statybos darbai.

2.2.1.16. Detaliau inventorizacijos atlikimo bei įforminimo tvarka aprašyta šiose apskaitos vadovo tvarkose:

2.2.1.16.1. PRSPAT apskaitos vadovo Nematerialiojo turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 2 tvarka);

2.2.1.16.2. PRSPAT apskaitos vadovo Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 3 tvarka);

2.2.1.16.3. PRSPAT apskaitos vadovo Finansinio turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 4 tvarka);

2.2.1.16.4. PRSPAT apskaitos vadovo Atsargų apskaitos tvarkoje (III dalis. 5 tvarka);

2.2.1.16.5. PRSPAT apskaitos vadovo Išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos tvarkoje (III dalis. 6 tvarka);

2.2.1.16.6. PRSPAT apskaitos vadovo Piniginio turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 7 tvarka);

2.2.1.16.7. PRSPAT apskaitos vadovo Finansinių įsipareigojimų apskaitos tvarkoje (III dalis. 9 tvarka);

2.2.1.16.8. PRSPAT apskaitos vadovo Biologinio turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 12 tvarka).

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.3. Turto nuvertėjimas

2.3.1. Bendrosios nuostatos

2.3.1.1. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

Įplaukų duodantis PRSPAT turtas – turtas, kurį PRSPAT valdo, juo disponuoja ir jį naudoja įplaukoms iš komercinės veiklos gauti.

Įplaukų duodančio turto naudojimo vertė – dabartinė vertė grynųjų būsimųjų pinigų srautų, kuriuos tikimasi gauti įplaukų duodantį PRSPAT turtą naudojant ir (arba) jį perleidus.

Įplaukų duodančio turto vienetas – mažiausias turto vienetas, kurį nuolat naudojant gaunamos įplaukos, paprastai nepriklausančios nuo įplaukų, gaunamų naudojant kitą turto vieneta.

Įplaukų neduodančio turto naudojimo vertė – dabartinė turto vertė, apskaičiuojama įvertinus įplaukų neduodančio turto panaudojimo galimybes.

PRSPAT turto nuvertėjimas – į apskaitą įtraukto turto vieneto balansinės vertės sumažėjimas.

PRSPAT turto nurašymas iš apskaitos – turto vieneto išbraukimas iš tą turtą valdančios, naudojančios ir juo disponuojančios PRSPAT buhalterinės apskaitos registru.

2.3.1.2. Turto nuvertėjimo apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“, 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

2.3.1.3. Šioje tvarkoje yra pateikiamos gairės dėl nuvertėjimo požymių identifikavimo ir nuvertėjimo metodų pasirinkimo vertinant PRSPAT ilgalaikį materialųjį turtą bei ilgalaikį nematerialųjį turtą.

2.3.1.4. Skirtingų turto kategorijų nuvertėjimo įvertinimas ir apskaita aprašyta:

- nematerialiojo turto – PRSPAT apskaitos vadovo Nematerialiojo turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 2 tvarka), ir šios tvarkos 2.3.2 – 2.3.5 skyriuose;
- ilgalaikio materialiojo turto – PRSPAT apskaitos vadovo Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 3 tvarka), ir šios tvarkos 2.3.2 – 2.3.5 skyriuose;
- finansinio turto – PRSPAT apskaitos vadovo Finansinio turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 4 tvarka) ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“;
- atsargų – PRSPAT apskaitos vadovo Atsargų apskaitos tvarkoje (III dalis. 5 tvarka) ir 8-ajame VSAFAS „Atsargos“;
- išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų – PRSPAT apskaitos vadovo Išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų tvarkoje (III dalis. 6 tvarka);
- biologinio turto – PRSPAT apskaitos vadovo Biologinio turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 12 tvarka).

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.3. Turto nuvertėjimas

2.3.2. Turto nuvertėjimo požymiai

2.3.2.1. Pagrindiniai turto nuvertėjimo požymiai yra šie:

2.3.2.1.1. Išoriniai požymiai:

- reikšmingai sumažėjusi turto teikiamų paslaugų ar juo gaminamų produktų paklausa;
- per ataskaitinį laikotarpį turto rinkos vertė sumažėjo reikšmingai daugiau, negu būtų sumažėjusi dėl įprastinio turto naudojimo per tą patį laikotarpį;
- per ataskaitinį laikotarpį PRSPAT veiklos technologinėje, teisinėje aplinkoje arba vyriausybės politikoje įvyko reikšmingų pokyčių, susijusių su PRSPAT turimo turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu, kurie daro neigiamą poveikį PRSPAT veiklos rezultatams.

2.3.2.1.2. Vidiniai požymiai:

- yra įrodymų, kad turtas ar turto dalis yra sugadinta;
- PRSPAT turi turto, kuris dar nėra visiškai nudėvėtas (amortizuotas), tačiau jau nebenaudojamas veikloje;
- per ataskaitinį laikotarpį įvyko (arba jie yra tikėtini netolimoje ateityje) reikšmingų ilgalaikių pokyčių, susijusių su turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu, tokių kaip turto galimybių neišnaudojimas (prastovos); planuojama nutraukti ar restruktūrizuoti veiklą, kurią vykdydamas naudojamas šis turtas; planuojama perleisti turtą anksčiau, negu iki tol tikėtasi, ir panašūs pokyčiai, darantys neigiamą poveikį PRSPAT veiklos rezultatams. Pavyzdys. Jeigu PRSPAT pastato paskirtis yra pakeičiama ir jis pradedamas naudoti kaip sandėlis, šis pokytis gali lemti pastato nuvertėjimą;
- PRSPAT turi nebaigtų statyti objektų, kurių nežadama užbaigti arba kuriuos užbaigti būtų ekonomiškai nenaudinga;
- iš turto nuomos gaunamos pajamos nepadengia to turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ir kitų to turto eksploatavimo išlaidų;
- turtui eksploatuoti ir prižiūrėti reikia daugiau išlaidų, nei buvo numatyta iš pradžių;
- pinigų srautai iš įplaukų duodančio turto naudojant jį uždirbamos pajamos yra reikšmingai mažesnės nei buvo numatyta;
- yra informacijos iš PRSPAT darbuotojų, parodančios, kad turto naudojimo vertė yra žymiai mažesnė nei tikėtasi. Tai galėtų būti pranešimai apie nenaudojamą turtą ir panašiai.

2.3.2.2. PRSPAT gali nustatyti ir kitus turto nuvertėjimo požymius, kuriems atsiradus taip pat reikės nustatyti turto atsiperkamąją vertę. Turto nuvertėjimo požymiai turi būti tiesiogiai susiję su turto, kuriam yra taikomi šie požymiai, nuvertėjimu arba naudojimo apimties arba pobūdžio pasikeitimu.

2.3.2.3. Jeigu yra turto nuvertėjimo požymių, net jeigu turtas nėra nuvertėjęs, turi būti peržiūrimas ir, jeigu reikia, koreguojamas turto naudingo tarnavimo laikas arba turto likvidacinė vertė pagal 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“ reikalavimus.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.3. Turto nuvertėjimas

2.3.3. Įplaukų duodančio turto naudojimo vertės nustatymas

2.3.3.1. Šiame skyriuje vartojama sąvoka „turtas“ atitinka sąvoką „įplaukų duodantis nematerialusis ir ilgalaikis materialusis turtas“.

2.3.3.2. Įplaukų duodančio turto vieneto naudojimo vertė yra lygi grynujų būsimųjų pinigų srautų dabartinei vertei, kuri apskaičiuojama diskontuojant grynuosius būsimuosius pinigų srautus, kuriuos numatoma gauti naudojant turtą ir jį perleidžiant pagal šią formulę:

$$DV = \frac{PS_1}{(1+d)^1} + \frac{PS_2}{(1+d)^2} + \dots + \frac{PS_n}{(1+d)^n}$$

, kai

DV – grynujų būsimųjų pinigų srautų dabartinė vertė;

PS₁ ...PS_n – 1-ojo–n-ojo laikotarpio grynieji būsimieji pinigų srautai, kurie apskaičiuojami iš būsimų įplaukų atėmus būsimas išmokas;

d – diskonto norma, išreikšta vieneto dalimis (paaiškinimai dėl diskonto normos pateikti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“);

1 ... n – laikotarpiai, kurių grynieji būsimieji pinigų srautai skaičiuojami.

2.3.3.3. Paskutiniojo (n-ojo) laikotarpio pinigų srautas PS_n apima ir pinigų sumą, kurią tikimasi gauti perleidus turtą, jei tos sumos galima pagrįstai tikėtis.

2.3.3.4. Grynieji būsimieji pinigų srautai apskaičiuojami pagal esamą turto būklę remiantis tokiomis prielaidomis:

2.3.3.4.1. pagrįstomis ir patvirtintomis prielaidomis, kurios turėtų vyrauti likusį turto naudingo tarnavimo laiką. Vertinant būsimuosius pinigų srautus, reikia kiek galima daugiau vadovautis išoriniais informacijos šaltiniais (pvz., makroekonominė analizė, pramonės šakų apžvalga, statistiniais duomenimis ir pan.);

2.3.3.4.2. naujausiomis vadovybės patvirtintomis finansinėmis sąmatomis arba prognozėmis. Šiomis sąmatomis arba prognozėmis pagrįsti planai turi apimti ne ilgesnį nei 5 metų laikotarpį – nebent ilgesnio laikotarpio prognozės būtų pakankamai pagrįstos;

2.3.3.4.3. grynieji būsimieji pinigų srautai, kuriuos numatoma gauti ir (arba) išleisti vėlesniu laikotarpiu nei turimų naujausių sąmatų ar prognozių laikotarpis, gali būti apskaičiuojami ekstrapoliuojant sąmatomis ar prognozėmis paremtus pinigų srautus, taikant pastovią arba mažėjančią augimo normą. Ši augimo norma neturi viršyti ilgalaikės vidutinės produktų, pramonės šakų arba rinkos, kurioje turtas naudojamas, augimo normos – nebent būtų galima pagrįsti didesnės normos taikymą – ir negali būti didesnė nei prognozuojamu laikotarpiu taikyta augimo norma.

2.3.3.5. Apskaičiuojant grynuosius būsimuosius pinigų srautus, įtraukiamos šios įplaukos ir išmokos:

2.3.3.5.1. įplaukos, numatomos gauti nuolat naudojant turtą;

2.3.3.5.2. numatomos išmokos, susijusios su to turto naudojimu;

2.3.3.5.3. numatomos remonto ir eksploatavimo išlaidos, reikalingos išlaikyti turto būklei tokiai, kad turtas atitiktų nustatytą pirminį jo pajėgumą;

2.3.3.5.4. įplaukos, numatomos gauti perleidus turtą, jei jos yra pagrįstai tikėtinos.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.3. Turto nuvertėjimas

2.3.3.6. Apskaičiuojant grynuosius būsimuosius pinigų srautus, neįtraukiamos šios numatomos įplaukos ir išmokos:

2.3.3.6.1. kurios susidarytų dėl būsimos reorganizavimo, jeigu nėra įsipareigojimo jo vykdyti;

2.3.3.6.2. kurios susidarytų dėl būsimųjų investicijų ar rekonstrukcijos, kuri pagerintų turto naudingąsias savybes ir (ar) padidintų jo vertę;

2.3.3.6.3. susijusios su finansine veikla (pavyzdžiui, palūkanos).

2.3.3.7. Jeigu nenumatoma turto perleisti ar nutraukti su turtu susijusios veiklos, turto naudojimo vertė yra skaičiuojama įtraukiant ir turto tęstinumo vertę. Tęstinumo vertė yra apskaičiuojama pagal formulę:

$$TV = \frac{PS_n}{(d-a)} \times \frac{1}{(1+d)^n}$$

, kai

TV – tęstinumo vertės dabartinė vertė;

PS_n – n-tojo laikotarpio grynieji būsimieji pinigų srautai;

d – diskonto norma, išreikšta vieneto dalimis;

a – augimo norma laikotarpiu po pradinio prognozuojamo laikotarpio;

n – paskutinis laikotarpis, kurio pajamos yra prognozuojamos.

Dabartinė diskontuotų pinigų srautų vertė šiuo atveju yra apskaičiuojama pagal formulę:

$$DV = \frac{PS_1}{(1+d)^1} + \frac{PS_2}{(1+d)^2} + \dots + \frac{PS_n}{(1+d)^n} + TV$$

, kai

DV – diskontuotų grynujų pinigų srautų dabartinė vertė;

PS₁ ... PS_n – 1-ojo – n-tojo laikotarpio grynieji būsimieji pinigų srautai;

d – diskonto norma, išreikšta vieneto dalimis;

1 ... n – laikotarpiai, kurių grynieji būsimieji pinigų srautai skaičiuojami.

2.3.4. Įplaukų neduodančio turto naudojimo vertės nustatymas

2.3.4.1. Šiame skyriuje vartojama sąvoka „turtas“ atitinka sąvoką „įplaukų neduodantis ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas“.

2.3.4.2. Turto naudojimo vertei nustatyti gali būti naudojami šie būdai:

2.3.4.2.1. proporcingo nuvertėjimo (2.3.4.5 ir 2.3.4.6 punktai);

2.3.4.2.2. nudėvėtų (amortizuotų) turto atkūrimo išlaidų (2.3.4.7 ir 2.3.4.8 punktai);

2.3.4.2.3. turto naudojimo galimybių proporcijos (2.3.4.9 punktas);

2.3.4.2.4. turto remonto (rekonstravimo) išlaidų (2.3.4.10 punktas).

2.3.4.3. Pagrindinis būdas, pagal kurį skaičiuojama turto naudojimo vertė, yra proporcingo nuvertėjimo būdas. Šis būdas yra taikomas visuomet, išskyrus tuos atvejus, kai negalima nustatyti

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.3. Turto nuvertėjimas

turto naudojimo galimybių sumažėjimo proporcijos arba turima daugiau informacijos negu tai, kokia turto dalis (proporcija) yra sugadinta, ir nuvertėjimo suma gali būti patikimiau įvertinta kitais būdais.

2.3.4.4. Tais atvejais, kai negalima nustatyti turto naudojimo galimybių sumažėjimo proporcijos arba turima daugiau informacijos negu tai, kokia turto dalis (proporcija) yra sugadinta, ir nuvertėjimo suma gali būti patikimiau įvertinta kitais būdais, gali būti taikomi kiti 2.3.4.2. punkte nurodyti naudojimo vertės nustatymo būdai. Konkretus būdas parenkamas priklausomai nuo nuvertėjimo pobūdžio ir turimos informacijos, tačiau rekomenduojama vadovautis tokiomis nuostatomis:

2.3.4.4.1. jeigu turto nuvertėjimas yra susijęs su fiziniu turto sugadinimu ir galima patikimai įvertinti, kiek kainuos turto remontas (rekonstravimas), turto naudojimo vertė turėtų būti apskaičiuojama turto remonto (rekonstravimo) išlaidų būdu;

2.3.4.4.2. kitais atvejais, pavyzdžiui, jeigu turto nuvertėjimas yra susijęs su ilgalaikio pobūdžio teisinės ar technologinės aplinkos, valstybinės politikos, turto naudojimo apimties ar pobūdžio pasikeitimu arba reikšmingai sumažėjusia turto teikiamų paslaugų arba gaminamų prekių paklausa, turto naudojimo vertė turėtų būti apskaičiuojama amortizuotų (nudėvėtų) turto atkūrimo išlaidų būdu arba turto naudojimo galimybių proporcijos būdu. Tam tikras būdas gali būti pasirenkamas priklausomai nuo turimos informacijos, reikalingos turto nuvertėjimui įvertinti.

2.3.4.5. Taikant proporcingo nuvertėjimo būdą, turto naudojimo vertė nustatoma iš turto balansinės vertės prieš turto nuvertėjimo įvertinimą atėmus sumą, kuria įvertintas turto naudojimo galimybių sumažėjimas.

2.3.4.6. Turto naudojimo galimybių sumažėjimas nustatomas pagal tai, kuri turto dalis (išreikšta šimtosiomis vieneto dalimis) dėl tam tikrų aplinkybių (sugadinimas, draudimas naudoti ir panašiai) negali būti panaudojama. Turto naudojimo vertė skaičiuojama tik tos turto dalies, kuri gali būti naudojama paslaugoms teikti ar prekėms gaminti. Turto naudojimo vertė yra apskaičiuojama taip:

$$NV = LV * N, \text{ kai}$$

NV – turto naudojimo vertė;

LV – turto balansinė vertė prieš turto nuvertėjimo įvertinimą;

N – turto dalis, kuri gali būti naudojama po įvykių, lėmusių turto nuvertėjimą.

2.3.4.7. Taikant nudėvėtų (amortizuotų) turto atkūrimo išlaidų būdą turto naudojimo vertė nustatoma taip:

$$NV = TAI - SN, \text{ kai}$$

NV – turto naudojimo vertė;

TAI – turto atkūrimo išlaidos. Tai tokios išlaidos, kurias PRSPAT patirtų, jei atkurtų turtą, jį rekonstruodamas ar keisdamas į kitą turtą taip, kad būtų išlaikyta prieš turto nuvertėjimą buvusi turto teikiama ekonominė nauda. Turto atkūrimo išlaidos yra lygios turto pakeitimo (naujo įsigijimo) arba pasigaminimo išlaidoms – priklausomai nuo to, kurios yra mažesnės;

SN – sukaupto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma, apskaičiuota pagal tokį nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvą, kad atitiktų esamo nudėvėto (amortizuoto) turto prieš jo nuvertėjimo vertinimą būklę. Dažniausiai tai yra toks pats nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvas, koks buvo prieš turto nuvertėjimo vertinimą.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.3. Turto nuvertėjimas

2.3.4.8. Turto atkūrimo išlaidos yra apskaičiuojamos pagal optimalias turto pakeitimo išlaidas. Jeigu turto, kurio pakeitimo išlaidos nustatomos, pajėgumas ir pritaikymo galimybės nėra visiškai išnaudojami dėl to, kad yra didesni, nei reikia turto kuriamų paslaugų arba prekių paklausai tenkinti, tokio turto pakeitimo išlaidos turi būti vertinamos atsižvelgiant į tai, kad toks turtas turi būti keičiamas turtu, turinčiu vertinimo metu reikalingų pajėgumų ir panaudojimo galimybes, išskyrus atvejus, kai perteklinis pajėgumas ar panaudojimo galimybės yra reikalingi.

2.3.4.9. Taikant turto naudojimo galimybių proporcijos būdą, turto naudojimo vertė yra nustatoma taip:

$$NV = (TAI - SN) * p, \text{ kai}$$

NV – turto naudojimo vertė;

TAI – turto atkūrimo išlaidos, kaip nurodyta 2.3.4.7 punkte;

SN – sukaupto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma, kaip nurodyta 2.3.4.7 punkte;

p – numatoma panaudoti pajėgumo dalis (proporcija).

2.3.4.10. Taikant turto remonto (rekonstravimo) išlaidų būdą turto naudojimo vertė nustatoma taip:

$$NV = (TAI - SN) - TRI, \text{ kai}$$

NV – turto naudojimo vertė;

TAI – turto atkūrimo išlaidos, nurodytos 2.3.4.7 punkte;

SN – sukaupto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma, nurodyta 2.3.4.7 punkte;

TRI – turto remonto (rekonstravimo) išlaidos – išlaidos, reikalingos turto naudingumui atkurti iki lygio, buvusio prieš ūkinį įvykį, dėl kurio sumažėjo turto vertė.

2.3.5. Nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo panaikinimas

2.3.5.1. Sudarydama finansines ataskaitas PRSPAT nustato, ar nėra požymių, kad ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintų turto nuvertėjimo nuostolių nebėra ar kad turto nuvertėjimas reikšmingai sumažėjo. Jei tokių požymių yra, turi būti perskaičiuojama turto atsiperkamoji vertė.

2.3.5.2. Vertinant, ar ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažinti turto nuvertėjimo nuostoliai išnyko arba sumažėjo, turi būti atsižvelgiama į šiuos išorinius ir vidinius požymius:

2.3.5.2.1. Išoriniai turto vertės padidėjimo požymiai:

- paslaugų, kurioms teikti naudojamas turtas, ar juo gaminamų produktų paklausos padidėjimas;
- per ataskaitinį laikotarpį labai padidėjusi turto rinkos vertė;
- technologinėje, rinkos, ekonominėje ar teisinėje aplinkoje įvyksta reikšmingų pokyčių, kurie praplečia turto, kuris buvo nuvertėjęs, naudojimo pobūdį arba apimtį.

2.3.5.2.2. Vidiniai turto vertės padidėjimo požymiai:

- per ataskaitinį laikotarpį reikšmingai pakeista turto panaudojimo ar tikėtino panaudojimo apimtis ar būdas arba tikėtina, kad jis pasikeis netolimoje ateityje, ir tokie ilgalaikiai pokyčiai teigiamai paveikė (paveiks) PRSPAT veiklą. Šie pokyčiai apima veiksmus, kuriais pagerintas (siekiama pagerinti) turto panaudojimo

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.3. Turto nuvertėjimas

rezultatyvumas arba siekiama restruktūrizuoti veiklą, kurioje minėtas turtas naudojamas. Tokie pokyčiai taip pat apima ir įsipareigojimą nutraukti arba pertvarkyti ūkinės operacijas, jeigu dėl tokio nutraukimo arba pertvarkymo reikšmingai pasikeitė ar pasikeis turto panaudojimo apimtis ar būdas, ir toks ilgalaikis pokytis teigiamai paveikė (paveiks) PRSPAT veiklą;

- priimtas sprendimas tęsti nebaigtą turto statybą;
- vidinių ataskaitų duomenys rodo, kad turtas yra ar bus ekonomiškai rezultatyvesnis nei tikėtasi.

2.3.5.3. Turto vertės padidėjimo požymių sąrašas 2.3.5.2 punkte nėra baigtinis. PRSPAT gali nustatyti ir kitus turto vertės padidėjimo požymius, kuriems atsiradus taip pat reikės panaikinti arba sumažinti anksčiau pripažintus turto nuvertėjimo nuostolius.

2.3.5.4. Jei yra požymių, kad anksčiau pripažinti nuvertėjimo nuostoliai gali nebeegzistuoti arba būti sumažėję, turi būti peržiūrimas ir, jeigu reikia, koreguojamas turto naudingo tarnavimo laikas ir turto likvidacinė vertė pagal 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“ reikalavimus, net jeigu anksčiau pripažinti nuvertėjimo nuostoliai galutinai nepanaikinami.

2.3.5.5. Ankstesniaisiais ataskaitiniais laikotarpiais pripažinti nuvertėjimo nuostoliai turi būti naikinami arba mažinami tik tada, jei po paskutinio jų pripažinimo pasikeitė įvertinimo prielaidos, pagal kurias buvo nustatoma to turto atsiperkamoji vertė. Tokiu atveju turto balansinė vertė turi būti didinama iki turto naujosios atsiperkamosios vertės, atsižvelgiant į apribojimą, nurodytą šios tvarkos 2.3.5.6 punkte. Šis padidėjimas panaikina arba sumažina nuostolį dėl turto nuvertėjimo.

2.3.5.6. Turto balansinė vertė, padidėjusi dėl to, kad turto nuvertėjimas ataskaitinį laikotarpį buvo panaikintas ar sumažintas, neturi būti didesnė už balansinę vertę, kuri būtų buvusi (atėmus amortizacijos ar nusidėvėjimo sumą), jei ankstesniais laikotarpiais turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

2.3.5.7. Ilgalaikio materialiojo turto vienetų, kurie, remiantis PRSPAT apskaitos vadovo materialaus turto apskaitos tvarka (III dalis. 3 tvarka) ir 12-uju VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ yra traukiami į apskaitą taikant tikrosios vertės metodą, nuvertėjimo nuostolių panaikinimas turi būti registruojamas didinant turto balansinę vertę. Ta pati suma registruojama tiesiogiai grynojo turto sąskaitoje, didinant tikrosios vertės rezervo sąskaitoje esančią sumą.

2.3.5.8. Nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto vienetų, kurie, remiantis PRSPAT apskaitos vadovo Ilgalaikio materialaus turto apskaitos tvarka (III dalis. 3 tvarka), PRSPAT apskaitos vadovo Nematerialaus turto apskaitos tvarka (III dalis. 2 tvarka) ir 12-uju VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, yra registruojami apskaitoje taikant įsigijimo savikainos metodą, ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintų nuvertėjimo nuostolių panaikinimas ar sumažinimas apskaitoje registruojamas didinant turto balansinę vertę ir ta pačia suma mažinant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas – priklausomai nuo to, kokioje veikloje tas turtas buvo naudojamas.

2.3.5.9. Panaikinus ar sumažinus nuvertėjimo nuostolius ir padidinus balansinę turto vertę, naujai apskaičiuota to turto nudėvimoji vertė turi būti nudėvėta (amortizuota) per visą likusį turto naudingo tarnavimo laiką.

2.3.5.10. Nuvertėjimo atstatymo apskaitos tvarka aprašyta PRSPAT apskaitos vadovo Nematerialiojo turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 2 tvarka) ir PRSPAT apskaitos vadovo Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkoje (III dalis. 3 tvarka).

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.4. Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas

2.4.1. Bendrosios nuostatos

2.4.1.1. Šioje tvarkoje naudojamos sąvokos:

Neapibrėžtasis būsimasis įvykis – įvykis, kurį PRSPAT tikisi įvyksiant, bet jis gali neįvykti pasikeitus aplinkybėms.

Neapibrėžtasis įsipareigojimas – dėl praėjusių ataskaitinių laikotarpių įvykių galintis atsirasti įsipareigojimas, kurio buvimą ar nebuvimą patvirtina vienas ar daugiau PRSPAT nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtųjų būsimųjų įvykių, arba dėl buvusių įvykių atsiradęs dabartinis įsipareigojimas, kuris apskaitoje nepripažįstamas, nes nėra tikimybės, kad jį reikės dengti turtu arba jo suma negali būti patikimai nustatyta.

Neapibrėžtasis turtas – dėl buvusių įvykių galintis atsirasti turtas, kurio buvimas bus patvirtintas tik tai įvykus vienam ar daugiau PRSPAT nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtųjų būsimųjų įvykių arba jiems neįvykus.

2.4.1.2. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

2.4.1.3. PRSPAT nepripažįsta neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto, tačiau neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose. Neapibrėžtieji įsipareigojimai nerodomi nei finansinės būklės ataskaitoje, nei veiklos rezultatų ataskaitoje, o informacija apie juos pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad turtą reikės panaudoti įsipareigojimui apmokėti, yra labai maža, informacija apie įsipareigojimą aiškinamajame rašte nebūtina. Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus turi būti peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai rodomi aiškinamajame rašte.

2.4.1.4. Neapibrėžtasis turtas finansinėse ataskaitose nerodomas, kol nėra aišku, ar jis duos PRSPAT ekonominės naudos. Jei ekonominė nauda tikėtina, tačiau nėra tikra, kad ji bus gauta, informacija apie neapibrėžtąjį turtą pateikiama aiškinamajame rašte.

2.4.2. Neapibrėžtieji įsipareigojimai

2.4.2.1. PRSPAT informaciją apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus pateikia aiškinamajame rašte pagal 2.4.4.1 punkto reikalavimus, išskyrus atvejį, kai turto panaudojimo tikimybė neapibrėžtajam įsipareigojimui padengti būtų maža, šiuo atveju informacija aiškinamajame rašte neteikiama. PRSPAT kaupia informaciją apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus nebalansinėse sąskaitose.

2.4.2.2. Jei PRSPAT yra sudaręs sutartį, pagal kurią jis su kitais subjektais yra solidariai atsakingas už įsipareigojimo vykdymą, tokio įsipareigojimo vykdymo išlaidų dalį, kurią prisiėmė kitos sutarties šalys, jis rodo aiškinamajame rašte kaip neapibrėžtąjį įsipareigojimą.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.4. Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas

2.4.2.3. Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus turi būti peržiūrima kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną. Kai tikimybė, kad neapibrėžtasis įsipareigojimas turės būti padengtas turtu, tampa didesnė nei tikimybė, kad šito pavyks išvengti, PRSPAT pripažįsta ir apskaitoje registruoja atidėjinį tą ataskaitinį laikotarpį, kuriuo ši tikimybė pasikeičia.

2.4.2.4. Atidėjinių ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaitos metodai ir taisyklės pateikiami PRSPAT apskaitos vadovo Finansinių įsipareigojimų apskaitos tvarkoje (III dalis. 9 tvarka).

2.4.2.5. Atidėjinių ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų atskyrimo schema pateikiama šios tvarkos 1 ir 2 prieduose.

2.4.3. Neapibrėžtasis turtas

2.4.3.1. Neapibrėžtasis turtas dėl PRSPAT nekontroliuojamų įvykių gali ateityje priklausyti šiam subjektui ir teikti jam ekonominės naudos (pavyzdžiui, vyksta teismo procesas dėl turto, kuris gali atitekti PRSPAT). Kai PRSPAT gali įrodyti, kad turtas tikrai jam duos ekonominės naudos ir šio turto vertė gali būti patikimai įvertinta, šis turtas jau nėra neapibrėžtasis ir turi būti registruojamas PRSPAT apskaitoje bei rodomas to ataskaitinio laikotarpio finansinės būklės ataskaitoje, o su juo susijusios pajamos arba sąnaudų sumažėjimas rodomi veiklos rezultatų ataskaitoje.

2.4.3.2. PRSPAT neapibrėžtojo turto neregistruoja apskaitoje, kol neaišku, ar jis duos ekonominės naudos, tačiau informacija apie jį turi būti pateikta aiškinamajame rašte pagal 2.4.4.2 punkto reikalavimus. PRSPAT kaupia informaciją apie neapibrėžtąjį turtą nebalansinėse sąskaitose.

2.4.3.3. Informacija apie neapibrėžtąjį turtą turi būti peržiūrima ne rečiau kaip kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai bus tinkamai parodyti aiškinamajame rašte.

2.4.3.4. Neapibrėžtojo turto atskyrimo schema pateikiama 1 priede.

2.4.4. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte

2.4.4.1. Išskyrus atvejus, kai tikimybė, kad PRSPAT reikės padengti neapibrėžtuosius įsipareigojimus, yra maža, PRSPAT pagal kiekvieną neapibrėžtųjų įsipareigojimų grupę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną turi trumpai aprašyti:

- neapibrėžtųjų įsipareigojimų pobūdį;
- sumas, kurios gali būti reikalingos neapibrėžtajam įsipareigojimui padengti, ir jo padengimo laiko neapibrėžtumo požymius;
- su neapibrėžtuoju įsipareigojimu susijusių išlaidų tikimybę.

2.4.4.2. Išskyrus atvejus, kai tikimybė gauti turtą yra maža, PRSPAT pagal kiekvieną neapibrėžtojo turto grupę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną turi trumpai aprašyti:

- neapibrėžtojo turto pobūdį;
- gautino turto vertės ir gavimo laiko neapibrėžtumo požymius;

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.4. Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas

- turto gavimo tikimybę.

2.4.4.3. PRSPAT, įgyvendinanti savininko teises, garantijų institucijoje, už kurios įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, aiškinamajame rašte pateikia informaciją apie tokios institucijos neapibrėžtąjį turtą ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus.

2.4.4.4. Išimtiniais atvejais, kai sprendžiant ginčą su kitomis šalimis dėl neapibrėžtųjų įsipareigojimų arba neapibrėžtojo turto ir pateikus informaciją pagal šios tvarkos 2.4.4.1 – 2.4.4.3 punktų reikalavimus PRSPAT gali būti padaryta žala, ji neprivalo pateikti nurodytos informacijos, bet turėtų nurodyti bendrą ginčo pobūdį, kartu nuroydamas šį faktą ir informacijos neteikimo priežastis.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.4. Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas

1 priedas

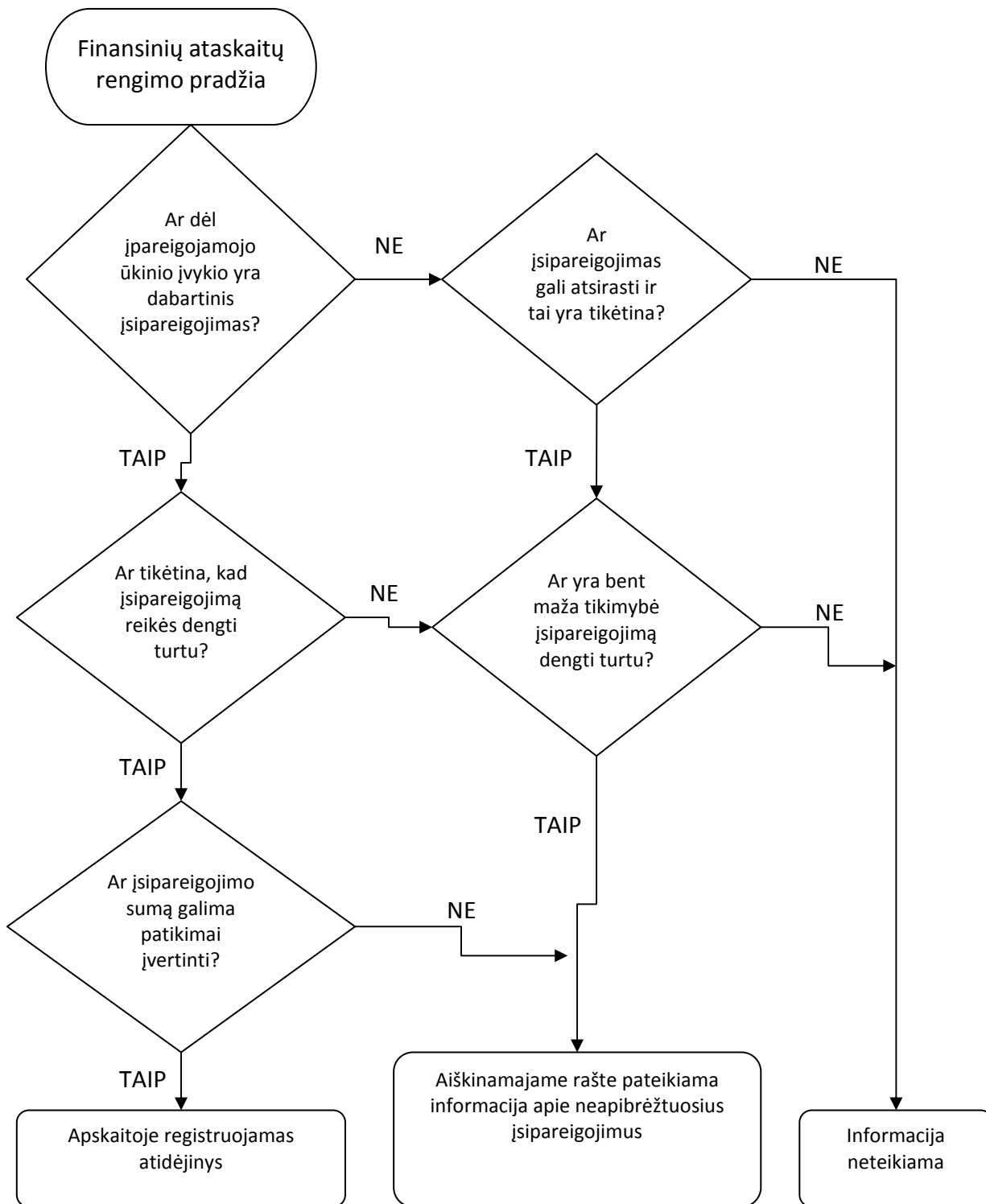
**ATIDĖJINIŲ, NEAPIBRĖŽTŲJŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ IR NEAPIBRĖŽTOJO TURTO
ATSKYRIMAS**

Turto ar įsipareigojimų / atidėjinių atsiradimo tikimybė	Neapibrėžtasis turtas	Neapibrėžtieji įsipareigojimai / atidėjiniai
Tikėtina, yra tikra (>90%)	Apskaitoje registruojamas turtas	Apskaitoje registruojamas atidėjinys arba mokėtinos sumos
Tikėtina (>50%)	Informacija pateikiama aiškinamajame rašte	Apskaitoje registruojamas atidėjinys
Įmanoma (≤50%)	Informacija aiškinamajame rašte nepateikiama	Informacija pateikiama aiškinamajame rašte
Maža (<10%)	Informacija aiškinamajame rašte nepateikiama	Informacija aiškinamajame rašte nepateikiama

Jeigu negalima patikimai įvertinti

SPRENDIMŲ DĖL ATIDĖJINIŲ IR NEAPIBRĖŽTŲJŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ PRIĖMIMAS

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.5. Tarpusavio užskaitos ir palyginamoji informacija

2.5.1. Bendrosios nuostatos

2.5.1.1. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio užskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios užskaitos (pvz., dėl draudžiamąjį įvykių padarytų sąnaudų užskaita atliekama su gauta draudimo išmoka).

2.5.1.2. Palyginamieji skaičiai yra koreguojami, kad atitiktų ataskaitinių metų finansinius rezultatus.

2.5.1.3. Apskaitos principų ir apskaitinių įverčių pokyčiai, sudarant ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinį, pateikiami aiškinamajame rašte. Finansinėse ataskaitose turi būti pateikiama ataskaitinių ir praėjusių mažiausiai vienu prieš ataskaitinius metus finansinių metų informacija.

2.5.1.4. Jei buvo pakeisti finansinių ataskaitų straipsnių įvertinimo metodai, straipsnių pateikimas ar klasifikavimas, praėjusių finansinių metų sumos, kurias norima palyginti su ataskaitinių metų sumomis, turi būti pateikiamos 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ nustatyta tvarka.

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.6. Informacijos pagal segmentus pateikimas

2.6.1. Bendrosios nuostatos

2.6.1.1. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

Veiklos segmentas pagal valstybės funkciją (toliau – veiklos segmentas) – veiklos dalis, apimanti vienos valstybės funkcijos, nustatytos LR finansų ministro patvirtintoje LR valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje, atlikimą. Informacija teikiama apie visas PRSPAT atliekamas valstybės funkcijas.

Veiklos segmento finansavimo sumos – finansavimo sumos tam tikros valstybės funkcijos išlaidoms (turto ir paslaugų įsigijimo) padengti.

Veiklos segmento įsipareigojimai (toliau – įsipareigojimai) – įsipareigojimai, tiesiogiai arba remiantis nustatytu kriterijumi prisiimami atliekant tam tikrą valstybės funkciją.

Veiklos segmento pajamos (toliau – pajamos) – pajamų dalis, tiesiogiai arba remiantis nustatytu kriterijumi susidaranti atliekant tam tikrą valstybės funkciją.

Veiklos segmento sąnaudos (toliau – sąnaudos) – sąnaudų dalis, tiesiogiai arba remiantis nustatytu kriterijumi daroma tam tikrai valstybės funkcijai atlikti.

Veiklos segmento turtas (toliau – turtas) – turto dalis, tiesiogiai arba remiantis nustatytu kriterijumi naudojama tam tikrai valstybės funkcijai atlikti.

2.6.2. Finansinių ataskaitų rinkinyje teiktinų segmentų nustatymas

2.6.2.1. PRSPAT skiria šiuos segmentus:

- bendrųjų valstybės paslaugų;
- gynybos;
- viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos;
- ekonomikos;
- aplinkos apsaugos;
- būsto ir komunalinio ūkio;
- sveikatos apsaugos;
- poilsio, kultūros ir religijos;
- švietimo;
- socialinės apsaugos.

2.6.2.2. 2.6.2.1. punkte nustatyti veiklos segmentai laikomi pirminiais.

2.6.2.3. Antrinių segmentų PRSPAT nenustato.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.6. Informacijos pagal segmentus pateikimas

2.6.2.4. Konsoliduotosiose savivaldybių finansinėse ataskaitose turi būti pateikta informacija tik apie veiklos segmentus.

2.6.2.5. Turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai prie pirminių veiklos segmentų priskiriami pagal tai, kokioms valstybės funkcijoms vykdyti skiriami ir naudojami ištekliai.

2.6.2.6. PRSPAT turi tvarkyti turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų apskaitą pagal segmentus taip, kad galėtų finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau – aiškinamasis raštas) rodomas savo pagrindinės veiklos sąnaudas ir išmokas tinkamai priskirti prie veiklos segmentų.

2.6.2.7. Prie tam tikro segmento priskirtas pajamas, sąnaudas, turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus ir pinigų srautus sudaro sumos, kurios tiesiogiai priskiriamos prie segmento, ir sumos, kurios gali būti netiesiogiai, tačiau pagrįstai priskiriamos prie segmento.

2.6.2.8. Prie tam tikro segmento priskiriamos tik pagrindinės veiklos pajamos ir sąnaudos (įskaitant praėjusių laikotarpių klaidų taisymą ir apskaitos politikos keitimo įtaką), turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir pinigų srautai.

2.6.2.9. Turtas, įsipareigojimai ir finansavimo sumos gali būti priskiriami prie tam tikro segmento, jei su šiuo turtu, įsipareigojimais ir finansavimo sumomis susijusios pajamos ir sąnaudos priskiriamos prie to segmento.

2.6.2.10. Jei turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir sąnaudų priskyrimo prie konkretaus segmento pagrindas yra neaiškus, šios sumos turi būti priskiriamos prie didžiausią PRSPAT veiklos dalį apimančio segmento.

2.6.2.11. Prie segmentų nepriskiriama:

- finansinės ir investicinės veiklos pajamos ir sąnaudos;
- kitos veiklos pajamos ir sąnaudos;
- nuosavybės metodo įtaka - PRSPAT grynojo perviršio dalies, susidarančios iš nuosavybės metodu apskaitoje rodomų kontroliuojamų, asocijuotųjų viešojo sektoriaus subjektų, jungtinės sutarties subjektų investicijų ar kitų investicijų.

2.6.2.12. Prie segmentų nepriskiriamas turtas ir finansinis turtas, su kurių naudojimu susijusios pajamos ir sąnaudos priskiriamos prie kitos veiklos ir finansinės veiklos vykdymo. Taip pat prie segmentų nepriskiriamos investicijos į kontroliuojamus ir asocijuotuosius subjektus.

2.6.2.13. Prie segmentų nepriskiriami iš subjekto kitos veiklos kylantys įsipareigojimai, taip pat tie įsipareigojimai, su kuriais susijusios pajamos ir sąnaudos, priskiriamos prie finansinės veiklos.

2.6.2.14. Prie segmentų nepriskiriamos gautinos ir gautos finansavimo sumos, skirtos kitai, finansinei ir investicinei veikloms finansuoti.

2.6.2.15. Prie segmentų nepriskiriami investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautai.

2.6.3. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte

2.6.3.1. PRSPAT apie kiekvieną veiklos segmentą aiškinamajame rašte turi pateikti ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių informaciją (teikiamos dvi atskiros ataskaitos – už ataskaitinį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį).

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.6. Informacijos pagal segmentus pateikimas

2.6.3.2. Aiškinamajame rašte turi būti pateikta apskaitos politika dėl apskaitos informacijos priskyrimo pagal nurodytus kriterijus prie tam tikro segmento ir priskyrimo pokyčiai, jei tokių buvo.

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.7. Apskaitos politikos keitimas

2.7.1. Bendrosios nuostatos

2.7.1.1. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

Perspektyvinis apskaitos politikos keitimo būdas – apskaitos politikos keitimo būdas, kai pakeitimai ir patikslinimai daromi nuo sprendimo juos daryti priėmimo dienos ir būsimais ataskaitiniais laikotarpiais.

Retrospektyvinis apskaitos politikos keitimo būdas – apskaitos politikos keitimo ir taisymo būdas, kai pakeitimai ir patikslinimai daromi ne tik nuo sprendimo juos daryti priėmimo dienos ir būsimais ataskaitiniais laikotarpiais, bet ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais.

2.7.2. Apskaitos politikos keitimas

2.7.2.1. PRSPAT pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti įvairių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia PRSPAT finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti.

2.7.2.2. PRSPAT pasirenka ir taiko apskaitos politiką remdamasi nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“. Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, išipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų pripažinimo ir vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

2.7.2.3. Apskaitos politika laikomas pasirinktas apskaitos metodas.

2.7.2.4. Apskaitos politika gali būti keičiama:

2.7.2.4.1. dėl VSAFAS nuostatų pasikeitimo;

2.7.2.4.2. jei kiti teisės aktai to reikalauja;

2.7.2.5. Apskaitos politikos keitimu nelaikoma:

2.7.2.5.1. naujos apskaitos politikos taikymas ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams, kurių turinys iš esmės skiriasi nuo ankstesnių ūkinių operacijų ar ūkinių įvykių;

2.7.2.5.2. naujos apskaitos politikos taikymas ūkinėms operacijoms, kurių PRSPAT iki to laiko nevykdė, ir ūkiniams įvykiams, kurių PRSPAT iki to laiko neturėjo.

2.7.2.6. Apskaitos politikos keitimas dėl kito VSAFAS pritaikymo turi būti rodomas pagal to VSAFAS pereinamąsias nuostatas.

2.7.2.7. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose rodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo.

2.7.2.8. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.7. Apskaitos politikos keitimas

ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir rodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nėra koreguojama. Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitoje apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, rodoma straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“. Su apskaitos politikos keitimu susijusi informacija pateikiama PRSPAT finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau – aiškinamasis raštas), kaip to reikalauja 2.7.3.1. punktas. Šio punkto nuostatų taikymo pavyzdys pateiktas 1 priede.

2.7.2.9. Apskaitos politika gali būti keičiama tik nuo ataskaitinio laikotarpio pradžios, nes informacija už visą ataskaitinį laikotarpį turi būti rodoma taikant vienodą apskaitos politiką panašaus pobūdžio ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams.

2.7.3. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte

2.7.3.1. Jei PRSPAT buvo keista apskaitos politika, aiškinamajame rašte turi būti pateikta ši informacija:

2.7.3.1.1. apskaitos politikos keitimo priežastis;

2.7.3.1.2. kokiems finansinės būklės ir veiklos rezultatų ataskaitų straipsniams šis pakeitimas turėjo įtakos ir kokiomis sumomis šie straipsniai buvo koreguoti.

APSKAITOS POLITIKOS KEITIMO PAVYZDYS¹
(retrospektyvinio būdo taikymo poveikio nurodymas finansinėse ataskaitose)

2010 m. viešojo sektoriaus subjektas taikė konkrečių kainų atsargų įkainojimo būdą. 2010 m. pabaigoje buvo išleistas teisės aktas, reglamentuojantis, kad nuo 2011 m. pradžios viešojo sektoriaus subjektas turi taikyti FIFO (*first – in, first – out*) įkainojimo būdą.

2010 m. gruodžio 31 d. viešojo sektoriaus subjekto atsargų likutis buvo lygus 4 000 000 litų taikant konkrečių kainų būdą, o taikant FIFO būdą – 3 650 000 litų.

2011 m. gruodžio 31 d. viešojo sektoriaus subjekto atsargos buvo lygios 4 500 000 litų, taikant FIFO būdą.

Apskaičiuojamas atsargų vertės skirtumas, atsirandantis ataskaitinio laikotarpio pradžioje, prieš pradėdant taikyti naują apskaitos politiką: $3\,650\,000 - 4\,000\,000 = -350\,000$, ši suma 2011 m. veiklos rezultatų ataskaitoje rodoma straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“.

2011 m. ir 2010 m. viešojo sektoriaus subjekto finansinės būklės ir veiklos rezultatų ataskaitos yra pateiktos toliau (ištrauka):

	2011 m.	2010 m.
C. Trumpalaikis turtas		
I. Atsargos	4 500 000	4 000 000
II. Išankstiniai apmokėjimai		
III. Per vienus metus gautinos sumos		
IV. Trumpalaikės investicijos		
V. Pinigai ir pinigų ekvivalentai		
G. Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka	(350 000)	-

Ištrauka iš 2011 m. aiškinamojo rašto

Iki 2011 m. sausio 1 d. viešojo sektoriaus subjektas, apskaičiuodamas atsargų savikainą, taikė konkrečių kainų atsargų įkainojimo būdą. Vadovaudamasis 2010 m. rugsėjo X d. išleistu teisės aktu „Y“, nuo 2011 m. sausio 1 d. viešojo sektoriaus subjektas, apskaičiuodamas atsargų savikainą, pradėjo taikyti FIFO būdą. Jei FIFO būdas būtų buvęs taikytas ankstesniais laikotarpiais, 2010 m. gruodžio 31 d. atsargų likutis būtų 350 000 litų mažesnis. Apskaitos politikos keitimo poveikis ankstesniems laikotarpiais rodomas 2011 m. veiklos rezultatų „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“ straipsnyje.

¹ Pavyzdys yra tik iliustracinio pobūdžio ir nekeičia tvarkos nuostatų.

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.8. Apskaitinių įverčių keitimas

2.8.1. Bendrosios nuostatos

2.8.1.1. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

Apskaitinis įvertis – remiantis prielaidomis, atsižvelgiant į dabartinę turto ir įsipareigojimų vertę ir tikėtiną naudą ar įsipareigojimus nustatomas apytikslis dydis, naudojamas turto ir įsipareigojimų vertei nustatyti.

Perspektyvinis apskaitinio įverčio keitimo būdas – apskaitinio įverčio keitimo būdas, kai pakeitimai ir patikslinimai daromi nuo sprendimo juos daryti priėmimo dienos ir būsimais ataskaitiniais laikotarpiais.

2.8.2. Apskaitinių įverčių keitimas

2.8.2.1. Kai turto ar įsipareigojimų vertės negali būti tiksliai apskaičiuotos, o tik įvertintos, naudojami apskaitiniai įverčiai. Pavyzdžiui, apskaitinis įvertinimas naudojamas įvertinant nudėvimojo turto nusidėvėjimą per laikotarpį naudojant atitinkamą turto nusidėvėjimo skaičiavimo metodą, atidėjinio, abejotinių skolų, sukauptų pajamų, sukauptų įsipareigojimų sumą, finansinio turto ar įsipareigojimų tikrąją vertę ir panašiai.

2.8.2.2. Apskaitiniu įverčiu laikoma pasirinkta apskaičiavimo taisyklė.

2.8.2.3. Apskaitinis įvertinimas yra neatskiriama apskaitos proceso dalis. Jis atliekamas apskaitiniam įverčiui nustatyti, tikslinti ar perskaičiuoti. Naujas įvertinimas atliekamas periodiškai vadovaujantis naujausia turima informacija. Kiekvieno apskaitinio įverčio skaičiavimas ir tam naudotos prielaidos turi būti pagrįsti.

2.8.2.4. Finansinių ataskaitų elementų sumoms įvertinti PRSPAT turi vadovautis informacija, turima įvertinimo atlikimo metu, todėl, pasikeitus aplinkybėms ar atsiradus naujai informacijai, jas reikia įvertinti iš naujo. Apskaitinio įverčio keitimas nesusijęs su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais ir nėra apskaitos klaidos taisymas, todėl buhalterinėje apskaitoje registruojamas tą ataskaitinį laikotarpį, kurį keitimas buvo atliktas, o finansinėse ataskaitose rodomas taikant perspektyvinį būdą. Apskaitinis įvertis nuo esminės apskaitos klaidos skiriasi tuo, kad apskaitiniams įverčiams apskaičiuoti vadovujamasi PRSPAT pagrįstai pasirinktomis prielaidomis, kurias reikia periodiškai peržiūrėti atsižvelgiant į naujausią turimą informaciją.

2.8.2.5. Jei sudėtinga nustatyti, ar pasikeitimas laikytinas apskaitos politikos keitimu ar apskaitinio įverčio keitimu, pirmenybė teikiama apskaitinio įverčio keitimui.

2.8.2.6. Prielaidų, naudotų apskaitiniam įverčiui nustatyti, keitimas turi įtakos:

2.8.2.6.1. to ataskaitinio laikotarpio, kurį buvo atliktas pakeitimas, jei jos turi įtakos tik tam ataskaitiniam laikotarpiui, apskaitiniam įverčiui;

2.8.2.6.2. to ataskaitinio laikotarpio, kurį buvo atliktas pakeitimas, ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių, jei pakeitimas turės įtakos ir jiems, apskaitiniams įverčiams.

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.8. Apskaitinių įverčių keitimas

1 pavyzdys. *Abejotinų skolų sumos įverčio pokytis atsirado dėl prielaidų, turinčių įtakos tik ataskaitiniam laikotarpiui, todėl jis pripažįstamas, apskaitoje registruojamas tik tą ataskaitinį laikotarpį ir rodomas to laikotarpio finansinėse ataskaitose.*

2 pavyzdys. *Pastato naudingo tarnavimo laiko pakeitimas turi įtakos ataskaitinio laikotarpio bei vėlesnių ataskaitinių laikotarpių nusidėvėjimo sąnaudoms visą likusį šio pastato naudingo tarnavimo laiką. Todėl apskaitinio įverčio dėl pasikeitusios prielaidos, susijusios su naudingu tarnavimo laiku, pakeitimas turės įtakos ne tik ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitai, bet ir būsimų ataskaitinių laikotarpių veiklos rezultatų ataskaitoms, nes mažins ar didins ataskaitinio laikotarpio ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių nusidėvėjimo sąnaudas.*

2.8.2.7. Finansinių ataskaitų elemento vertės pokytis, atsiradęs dėl apskaitinio įverčio pokyčio, turi būti rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo rodoma prieš tai buvusi šio ataskaitos elemento vertė. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pakeitimu, pateikiama aiškinamajame rašte, kaip to reikalauja 2.8.3.1. punktas.

2.8.3. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte

2.8.3.1. PRSPAT Aiškinamajame rašte turi būti nurodytos prielaidos, kuriomis vadovaujantis buvo nustatyti apskaitiniai įverčiai, naudojami turto ir įsipareigojimų vertei nustatyti.

2.8.3.2. Jei per ataskaitinį laikotarpį buvo keisti apskaitiniai įverčiai, aiškinamajame rašte turi būti pateikta ši informacija:

2.8.3.2.1. apskaitinio įverčio keitimo priežastys, pobūdis ir poveikis;

2.8.3.2.2. suma (-os), kuri (-ios) turi įtakos ataskaitinio laikotarpio rezultatui;

2.8.3.2.3. suma (-os), kuri (-ios) turės įtakos vėlesnių ataskaitinių laikotarpių rezultatams;

2.8.3.2.4. jei skaičiavimų atlikti negalima, nurodomas šis faktas ir jis pagrindžiamas.

IV DALIS. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.9. Apskaitos klaidų taisymas

2.9.1. Bendrosios nuostatos

2.9.1.1. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

Apskaitos klaida – klaida, kuri atsiranda dėl neteisingo skaičiavimo, netinkamo apskaitos metodo taikymo, neteisingo ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio registravimo ar dėl apsirikimo.

Esminė apskaitos klaida – einamuju ataskaitiniu laikotarpiu išaiškėjusi klaida, dėl kurios praėjusio ar kelių praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos negali būti laikomos iš esmės patikimomis.

Retrospektyvinis apskaitos klaidų taisymo būdas – apskaitos klaidų taisymo būdas, kai pakeitimai ir patikslinimai daromi ne tik nuo sprendimo juos daryti priėmimo dienos ir būsimais ataskaitiniais laikotarpiais, bet ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais.

2.9.2. Apskaitos klaidų taisymas

2.9.2.1. Ataskaitiniu laikotarpiu pastebėtų apskaitos klaidų, padarytų praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose taisymas registruojamas praėjusių laikotarpių esminių klaidų taisymo įtakos sąskaitoje, jei klaida esminė. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertinė išraiška individualiai arba kartu su kitomis tą ataskaitinį laikotarpį nustatytomis klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,5 procento per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės arba 0,25 procento turto vertės.

2.9.2.2. Apskaitos klaidos (esminės ir neesminės) taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose rodoma taip:

2.9.2.2.1. jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

2.9.2.2.2. jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte, kaip to reikalauja 2.9.3.1. punktas. Šio punkto nuostatų taikymo pavyzdys pateiktas 1 priede.

2.9.3. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte

2.9.3.1. Jei finansinėse ataskaitose buvo taisyta esminė apskaitos klaida, aiškinamajame rašte turi būti pateikta ši informacija:

IV dalis. Periodinio ir ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2 tvarka. Ataskaitinio laikotarpio uždarymas.

2.9 Apskaitos klaidų taisymas

2.9.3.1.1. esminių apskaitos klaidų pobūdis ir ataskaitinis laikotarpis, kuri esminė klaida buvo padaryta;

2.9.3.1.2. kokiems finansinės būklės ataskaitos straipsniams esminės apskaitos klaidos taisymas turėjo įtakos, ir koregavimo suma, registruota apskaitoje ir įtraukta rodant grynąjį ataskaitinio laikotarpio perviršį ar deficitą.

2.9.3.2. Aiškinamajame rašte PRSPAT turi detalizuoti visas apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo sumas su nuorodomis į aiškinamojo rašto pastabas, kuriose aprašytas susijęs apskaitos politikos keitimas ir (arba) esminės klaidos taisymas. Jų suma turi sutapti su PRSPAT veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“ nurodyta suma.

ESMINĖS APSKAITOS KLAIDOS TAISYMO PAVYZDYS¹
(retrospektyvinio būdo taikymo poveikio rodymas finansinėse ataskaitose)

2011 metais viešojo sektoriaus subjektas nustatė, kad 2010 metų finansinėse ataskaitose kitos pagrindinės veiklos pajamos buvo neteisingai sumažintos 250 000 litų suma.

Viešojo sektoriaus subjektas nusprendė, kad ši klaida yra esminė, todėl ji rodoma 2011 m. viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatų ataskaitoje (toliau pateikta ištrauka):

	2011 m.	2010 m.
G. Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka	250 000	-

Ištrauka iš 2011 m. aiškinamojo rašto

2011 m. veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“ nurodyta 250 000 litų suma, susijusi su esmine 2010 m. apskaitos ir finansinių ataskaitų klaida, dėl nepagrįstai šia suma sumažintų pagrindinės veiklos pajamų. Klaida ištaisyta 2011 metais pagal 7-ojo VSAFAS reikalavimus. Jei šios pajamos būtų teisingai užregistruotos apskaitoje ir nurodytos ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose, to laikotarpio pagrindinės veiklos pajamos ir grynasis perviršis, taip pat 2010 m. gruodžio 31 d. gautinos sumos ir sukauptas perviršis ar deficitas būtų didesni kaip 250 000 litų.

¹ Pavyzdys yra tik iliustracinio pobūdžio ir nekeičia tvarkos nuostatų.